

Utdrag ur Bygdebladet nr 49. När man läst artikeln förstår man namnet, det är kohagen vid sjön Ravaln.

Lite om sjönamnet hittar du här <http://runeberg.org/hesjonamn/0475.html>.

Området tillhörde ursprungligen Kista by, se bilagan hämtad från Lantmäteriets Historiska kartor Det är en annan by än den som givit namn till Kista galleri. Sista byggnaderna i byn försvann vid bygget av E4 vid scoutstugan på Kistavägen, åkermarken brukades av Viby gård fram till exploateringen.

Bygdebladet nr 49:

Ur Bygdebladet 49
våren 2001

**RAVALNSHAGE- MIN
BARNDOMSBYGD**
Av Gun Lagerquist f. Sergel

Jag föddes i Sollentuna Ravalnshage 1928. Min far köpte tomt 1925 och byggde själv vårt hus. I Ravalnshage fanns då endast ett fåtal husägare. Vägarna var smala, ingen vägbelysning, en allmän brunn där vi kunde hämta vatten. Ja, så var det när jag föddes, men samhället växte, vi fick grannar, min far kämpade för vägbelysning och den kom. På ångarna nedanför vårt hus gick korna på bete. Mot aftonen kom en dräng och drev dem hem till Viby gård där de skulle mjölkas. Det var ett roligt nöje för oss barn att följa efter koskocken hem. Vår mjölk fick vi under många år utkörd från Viby, vi ställde vår mjölkflaska vid vägen och varje dag kom man med vår andra flaska, med fin, tjock mjölk och bytte flaska. Mjölkskjutsen kom förstås dragen av häst.

När inte mjölken kördes ut längre fick vi gå ner till Norrviken och i Fromhults inköpa mjölk och gräddor. I Norrviken fanns också övriga affärer, i Anderssons speciari fick jag med lapp i hand handla åt mor, väntande med spänning vem som skulle expediera mig. En tant var mycket snäll och av henne fick man alltid en godbit, en kola eller liten chokladkaka på köpet.

I backen upp från Norrviken fanns affärer med allt, det godaste var deras cocosbollar, men det vankades inte alltid. Apoteksvaror beställdes, kom med tåg från Tureberg till Norrvikens station. Posten fanns i ett stort gult hus på andra sidan järnvägen i Norrviken. Spännande att där få sätta in en slant på sin sparbanksbok, postdamen öppnade sin lilla lucka och försiktigt lämnade man fram sin peng och bok. Om man varit i storstaden med far och mor och kom hem sent, hände det att vi åkte taxi från stationen, det var en höjdpunkt. Jag vill minnas att det fanns två eller tre taxiägare i Norrviken, en av dem bosatt i Ravalnshage.

Sommartid samlades vi barn ofta vid Ravaln för bad och lek. Där tog vi våra första simtag. Första badet blev examensdagen, åtminstone för mig. Goda vänner som hade sjötomt bjöd till saftfest. De två första skolåren gick jag i den lilla röda skolan som än i dag finns kvar vid Vibyvägen. Varje examensdag tågade vi gemensamt till Sollentuna kyrka.

Vintertid var nog det största nöjet sparkåkning i våra backar, speciellt en backe som kallades mjölkbacken, namnet för att en mjölkpall fanns i backen. Där satte vi ihop alla våra sparkar i ett långt tåg, en styrde sittande, en längst bak gav fart. Jag kan ännu känna glädjen när vi gav oss iväg nedför backen i hisnande fart. När isen lagt sig på sjön kom skridskorna fram och vi kämpade med våra remmar, men lärde oss snart att åka, rätt bra vill jag minnas. Vi byggde också snögrottor och gubbar, det var vintrar med mycket snö dessa år. Att ta skidorna till skolan var inte ovanligt.

I Ravalnshage bodde många året om, men det var också många sommargäster som kom ut till sina stugor till våren. Till vårens höjdpunkt hörde förstås Valborgsmässoelden vid Norrvikens skola. En dansbana fanns i Ravalnshage där föräldrar och äldre syskon kunde roa sig, det hände väl att vi yngre också fick följa med.

Vägnamn fanns ej, det var tomtnummer, namnen kom till på slutet av 30-talet. Vår väg fick namnet Hemfridsvägen, på tomten finns än idag en låg stenmur som min far lagt. Den röda stugan är riven och ett större hus byggt. Vi flyttade 1939 till Helenelund men de finaste minnena är från Ravalnshage. Där fanns bästisarna Gun, Helga, Inga-Lill, Sven, Eric m.fl., där kunde man varje stig, visste bästa blåbärsstället, bästa gömställena och där fanns den stora älsklingsstenen att krypa upp på. Sist, men inte minst, många vänliga grannar som bidrog till tryggheten.

Ett samhälle växer och förändras mycket på 65 år, så ock Sollentuna som för mig är en kär hembygd.

Denna artikel skrevs till Sommartävling 1993. Den skulle publiceras i det häfte kommunen utgav i samband med tävlingen, men av misstag kom den inte med där. I stället för Bygdebladets läsare nöjet att läsa Guns (som är mycket aktiv inom Slöjdgitte) berättelse.

**Medlemskap i hembygdsföreningen
kostar: 100 kronor för enskild/år.
För familj 120 kronor/år.
Juniormedlem 30 kronor/år.**

med stor fart', ags. *rásan* 'storma på' o. s. v. samt å andra sidan till gr. *ῥοῖω* 'flyter, strömmar, skyndar'.

Äfvenledes kunde man tänka på sskr. *rásati* 'ljuder, skriker, tjuter', hvilket möjligen är besläktat med got. *razda* 'språk', isl. *rødd* 'ljud, röst' o. s. v.¹ Med afseende på afledningen förhölle sig då *Rasten* ← ieu. *razd-* till isl. *rødd* ← ieu. *razdh* som t. ex. *mrdh-* till *mrdú* ock som gr. *μάλθῃ* till *ἀμαλδύω* o. s. v.² Betydelseanalogier finnas i mängd; jfr bl. a. *Bjälmea*, *Galmaren*, *Ommen*, *Open*, *Skripegallen*, *Tjutingen* o. s. v. ock förklaringarna af dessa namn.

I detta sammanhang må erinras om det indiska flodnamnet *Rasá* = zend. *Raṇha* 'Jaxartes', som säkerligen riktigt af Uhlenbeck Et. wb. d. altind. spr. s. 246 identifieras med sskr. *rasá* f. 'fuktighet, väta', lit. *rasa*, fslav. *rosa* 'dagg', hvilka ord för öfrigt, om ock med tvekan, af Falk-Torp Et. ordb. 2: 96 förbindas just med det ofvannämnda isl. *rasa*. Af Fick, 1: 301 föres det indiska älfnamnet till det likaledes ofvan omtalade sskr. *rásati*.

Ravalen l. **Ravaln** *ra³va²ln³* (l. *ra³val²n?*) (**Ravalen** karta 1762; **Ravallen** skifteshandling 1804; **Ragvallen** handling 1805; **Ravaln** Tham Sthlm ss. 7, 141; **Rafvaln** GS 5 Ö 32) Sollentuna sn o. hd Uppl. Sjön är mycket grund samt omgifven af kortväxt, dålig skog. Namnet tycks vara en sammansättning. Första leden är väl antingen no. *rad*, isl. *røð* 'grusbänk' o. s. v. (se **Radkalfven**) eller fsv. *ra*, sv. *rå* 'gränsmärke' (se **Ralången**). Dock ser jag i sjöns naturbeskaffenhet eller läge ingen starkare grund till vare sig den första eller andra härledningen. Senare leden är sannolikt identisk med sjönamnet **Valen**.

I detta sammanhang må äfven omnämnas: **Rafveltjärn** (GS 1 V 36 ock enligt skriftlig uppgift) Ödenäs s:n, Kullings hd Vg., **Rafvalstjärn** (GS 2 V 31) Skillingmarks sn, Nordmarks hd Vrml., ock **Ravalsjön** Buskerud Nge.

Rafvalstjärn Vrml. innehåller snarast liksom så många andra tjärnnamn i dessa trakter, ett personnamn, alltså **Ragh(n)-vald**, samma namn som ingår i **Ravalshytta** Garpenbärgs sn Da-

¹) Jfr Persson Wz. ss. 87, 244.

²) Jfr Persson Wz. s. 46 f.

³) Enligt en annan uppgift, som dock ej vunnit bekräftelse, uttalas namnet *ra⁴veln*.

Karta över Kista by:

